

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . 5 " 50 "
Negyedévre . . . . . 2 " 50 "
Egy hónapra . . . . . 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többször
hirdetések alkalmán szorított áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Közérdek, sajtó, társadalom.

Nem kevésbé tartom aktuálisnak úgy politikai, mint társadalmi szempontból a közérdek fogalmával és ennek kapcsán a sajtó közreműködésével foglalkozni.

Örömmel konstatalom a jelekből és tényekből, hogy ezen fogalomról már mindinkább s lépésről-lépésre szélesebb körben fel vagyunk világosodva. A közérdek célja, — célja pedig annak, hogy tetteinkben erőnkhez képest legyőzve önünket — illetve önzésünket — a helyesen megválasztott módon és eszközzel azon munkálkodjunk, hogy államunk létképessége biztosítsa politikai vezetést és egységes társadalmi életet.

Ezen cél elérésében igen nagy szerepe van a sajtónak. Nem is szerepe, hanem fontos kötelessége. S ha tekintetben szigorúan vizsgáljuk viszonyainkat, látjuk, hogy még messze vagyunk a tökéletestől, hivatásunk legmagasabb színvonalától, de az arra való törekvés roham-lépésben halad. — Ez tény.

Nézzük meg a fővárost; ime rövid idő alatt tünt le két — ugynevezett hatalmas — lap, már ez magában is haladás. Észrevehettük azt a feltűnő jelenséget, hogy hírlapirodalmunkban csak is azon lapoknak van jövőjük, amelyeknek bár szigorúan körülírt, de nem megfizetett véleményük, irányuk és pártállásuk van.

Szólt Kálmán kijelentette, hogy neki nem kell hivatalos lap.

Tehát a jelszó a legilletékesebb helyen lett kiadva. Bezárták a kasszát, legördült a függöny s kívülről még azt sem irták reá: memento mori. Töröljük ki az emlékezetből is.

A politikai harcok a lapok hasábjain ezután is folynak; így helyes az. Érv — érv ellen, meggyőződés — meggyőződéssel, ezek méltó ellenfelek. Ezen az ösvényen fog felnőni a politikai erőköles czédruza, így fog napvilágot látni a világ legnagyobb csodája, megszüli a törpe az óriást: a sötétség a felvilágosodást.

Tudtuk már régen, hogy van igéretföldje, az utját is ismertük, hogy merre visz; de bűzös mocsár láppal voltunk körülveve, ezek most kezdenek kiszáradni, hovatovább szabad lesz az út.

Nem lesz hivatalos kürtölés, nem lesz napi parancs, elmaradnak a kommandóra történő tisztelgések, bizalmi nyilatkozatok és diszpolgári oklevelek; (?) irunk, beszélünk, hivatalt töltünk be, honatyát választunk meggyőződésünk és lelkiismeretünk sugallatára. (?) A helyett, hogy kétes értékű mesterkéltségek csuszásmászással körülvegyük királyunkat, inkább fokozni fogjuk a személye iránti hódolatunkat és szeretetünket, mert nagy különbség van hízélgés és hűség között. Legalább így kellene. A tisztító tűz kigyuladt, ennek a lángja éltet, nem pedig a husos fazék; nagyon romlásnak indult már az a hus, nagyon éhes embernek kell lennie, aki még most is ebből élösködik.

Egyesüljünk tehát — politikai szempontból — a közérdek szolgálatában, az irány, az eszköz már kezünkben — előttünk van, ha kissé megerőteltjük szemünket, az akaratot is ott látjuk már egy sűrű fekete fátyol mögött s ez mint a felkelő nap emelkedik mindig feljebb-feljebb.

Lépjünk be a másik lábadozóhoz. Itt fekszik a társadalom. Minden testrésze elkivánczik egymástól még a körme is az ujjától. Itt még erős patika szag van. Nem hiszem, hogy lenne annyiféle betegség, mint a hány fajta orvosságot látunk itt. Mily sok szeglete van ezen óriási kórteremnek s mindegyikben fontoskodó arcú orvosok és kuruzslók tanácskoznak, hogy miképpen lehetne segíteni. Az egyik tüzet, a másik vizet, — a harmadik fehérét — a negyedik feketét tanácsol s a nagy tanácskozásban alig veszik észre, mint dönt le közülök egyet-egyet a megfertőzött levegő lábáról.

A beteg egyszerre felemelkedik, körülnéz, meglátja a sok halavány arcot, gondolkodik hogy ki itt a nagyobb beteg, ő-e, vagy a tanácskozók? Megszólal. Egy ajánlatom van. Próbáljunk egyet lélegzeni, bocsássunk be egy napsugarat, nyissunk ki ajtót-ablakot. Megtörténik. Most kezdődik a küzdelem, a bacillusok serege erősen tartja magát a napsugár aranyozott szuronyai ellen, s nehéz csata után az utóbbi győz s ekkor beömlik a friss levegő. A beteg leszáll kór

Sárga rózsza, sárga levél.

A »Debreczen« eredeti tárczája.

A kastély ablakából kinézett a hosszú országotra . . .

Az alkony pirja beborította a bibor fátyollal az eget, a mely alatt bucsudalát énekelte a vándormadár költözködve a hulló levelek hazájából oda, ahol nem ringat ábrándos, bhangós hangulatba az őszi szomorú hervadás.

A magas jegenyefa lassu zizegéssel hullatta levelét s a szomorú szép asszony csendes melankóliával azon gondolkozott hogy milyen furcsa rendszer van a természetben; bimbó fakasztó szép tavasz után szomorú őszi virulásra bánatos hervadás . . .

. . . Álomnak szép, valóságának mégis egy kissé szomorú.

Kezében egy bársony kötésű könyvet tart s elmerengve nézi a természet lassu haldoklását, míg a magasból egy hulló levél csendes zizegéssel ölébe száll . . .

S a kis hulló levél megpendít lelke hurjain valami halk melódiát s a szomorú asszony könnyes szemével visszatekint a mult elszállotti emlékei közé . . .

Az odorai kastélyban Ferencz napot ülnek. Kivilágított hangos termekben éli vilá-

gát a jó kedv, folyik a pezsgó. Szól a muzsika hol, vigan, mint egy spanyol bolero észvesztő zenéje, hol meg zokog nagy szomorúan, mint hajdan a kurucz tarogatója valahol a zágoni zöld erdők sötétjén . . .

A verenda egy összehajló pámacsoportja alatt ketten ülnek. Egy dalás huszár és a vármegye legszebb leánya Odorai Dalma. — Kezében egy félig kinyitott sárgarózsát tart, míg szeméi ábitattal függnek az arany sujtásos huszár beszélő ajkain. A nyitott ajtón keresztül kihallatszik egy lassu ütemű valcer csendes melódiája, a Lili örökszép dallama, keső bánata annak a kis ártatlan széke Loreley-nek.

«Oh mi bohó valék, mint balga gyermek» . . .

A huszár sarkantyuja halkán rápendül az ütemre, aztán azon a szép behízelt bariton hangján csendesen hozzá dudolja a szöveget.

A legszebb leány pedig a félig kinyitott sárga rózsát feltűzi az arany sujtás közé, a karját pedig hagyja a vállán nyugodni, mintha ott felejtette volna.

. . . Szabad neki, hiszen a menyasszonya . . .

Annak pedig már sok szabad . . .

Az odorai kastélyban már hónapok óta hallgat a muzsika. Kiszállott onnan még a legkisebb jöttája is a Lili kerangónek. Kihajtottta az a recs-gő dob, amely bírül odta a világnak, hogy Odorai Ferencz most már igen szegény ember s a vármegye legszebb leánya valahol a szekváros egy kis házában várja, míg a vőlegénye az az arany sujtásos szép huszár visszatér a kegyelemmel . . .

A királyhoz ment, kell hogy fogantja legyen . . .

Míg az arany sujtásos szép huszár oda-járt folyamodni, megjelent a kis háznál egy régi barát, egy kikaczagott kerő, a ki nem szép, nem is fiatal már, de kastélyban lakik s olyan szive van, a mely csak egyszer szeret.

— Gondold meg leányom! Családod régi fénye, a magad igényef követelik tőled ezt az áldozatot, ha egyáltalán annak lehet nevezni. A huszár most már ugysem számíthat. Élőzd meg, szakíts véget e viszonyoknak addig, míg ő végét nem szakítja.

És a legszebb leány gondolkozik s úgy találja, hogy igaza van az ő öreg papájának, itt szakítani kell minden aron, még akkor is, ha a szive utána szakad . . .

Követeli a család régi fénye, az pedig nagy követelő.

ágyáról, ingadozva próbál egy-két lépést tenni, érzi hogy tagjai megint kezdenek összeműködni, a tanácskozók is eszmélnék, — még nagyon is egyszerre: — most meg azon tanakodnak, hogy kié volt a mentő eszme, mindegyik magáról állítja, hogy ő ajánlotta ezen műveltet, ezt ő már régen tudta... annak a lézengő Kolombusnak is ő árulta el diskréciónal melletti ama bizonyos tojásnak a titkát; addig-addig, amíg a dicsőség babérja felett összevesznek s az eredmény: becsuknak ajtót-ablakot megint.

A beteg visszatámolyog kórágáéhoz — s folyik, minden tovább a régi merderben.

Tehát társadalmunk beteg, ezen segíteni is célja a közérdeknek, a sajtó itt is kell, hogy szolgálatba álljon, a mentés munkéjához. Hogy e tekintetben a reá rótt kötelelességeknck mennyiben felel meg, arra válaszoljon a társadalom. Itéletét előre tudom, az csak elismerő lehet s ez az elismerés nekünk biztatás és nemes buzdítás a további küzdelemre. Mi nem dicsőségért küzdünk, nem tapsnem éljenért, hosannákat sem várunk, hanem eredményt akarunk látni s ezen aharatunkban nem ismerünk akadályt. Felmondunk az önérdeknek, mert a közérdek általánosan boldogítóbb zászlójára esküdtünk. Tehát folytassuk a munkát!

Szenteljük a sajtó tudását és erejét a közérdek szolgálatának, mert ebben fekszik a társadalom javulása is.

Spectator.

Az aranyujtásos huszár pedig három nap mulva kap egy kis csomagot, meg egy eljegyzési kártyát. A csomagból kivette a mi benne volt s feltette az óra lánczára — jounak, az eljegyzési kártyát pedig odatette a többi közzé. Lehet, hogy a sok között akadt egy olyan is, a melyik az ő eljegyzését hirdette. — Elférnek együtt.

Megértik egymást, mint azok, a kikről szólnak...

A borbói kastélyban ketten ülnek egy kicsi szobában. Madárfészeknek lehetne nevezni, de ki tudja, van-e abban annyi boldogság, mint egy pelyhes madárfészekben...

Csöndes hangon beszél a férfi, az asszony régi jegyese, az aranyujtásos huszár, s égő szemét belemélyeszi a szép Dalma asszony szeméibe, mintha szuggerálni akarná.

Az asszony csak néz maga elé mereven, mintha nem is tudná, hogy neki beszélnek.

Talán jobb is volna, ha nem tudná?

— A végzet akarta így Dalma. Lehet, hogy jót tett, mikor így tett, lehet, hogy helyrehozhatatlanul hibázott. Mindkét esetben egy a tenni való. Felejteni. Felejtsen el maga előbb, magának könnyebben megy, otthona van, férje, ki rajong érte s majd egykor, idő múltán, mikor csak emléke lesz meg ennek a szerelemnek, visszajövök ide, magához, a boldog asszonyhoz s elmerengünk rajta, mint egy édes-bus, gyermekkori mesén...

Aztán két keze közé fogta a fejét és megcsókolta.

Bucsucók volt. Eltűnt az ajtón, s ami utána maradt, az csak a sarkantyuja halk pengése volt, amelynek zenéje betölti a kis szobát s mesél annak a szomorú asszonynak mindenféle széről, — egy félig kinyitott sárga rózsáról — egy halk dalról, a Lili abrándos dallamáról:

Debreczen, október 11.

Nemzetiségi népszámlálás. A hivatalos népszámlálás mellett vagy ellen, az oláhok saját népszámlálást akarnak rendezni, hogy tudassák a világgal, hányan vannak az oláhok. A legközelebb megejtendő népszámlálás alkalmából az aradi román lap ugyanis azon indítvánnyal áll elő, hogy az oláhok külön népszámlálást rendezzenek maguk közt, hadd lássa a világ, hányan vannak; a lap szerint a magyarországi oláhok száma most már bizonyára meg fogja haladni a három milliót is.

Új választókerület. A főváros 7. ker. tartozó zuglói választók már régebben indítottak mozgalmat, hogy a kültelek külön választókerületet képezzen. E napokban újból tartottak ez ügyben értekezletet, a melynek határozatából folyólag több tagu küldöttség kereste fel Csernátony Lajos képviselőt, a ki felkérte, hogy a zuglói polgárok kérvényét nyújtsa be a képviselőház elnökségének, a kérvény tárgyalásánál pedig pártolja a kültelek kívánságát.

A román királyi pár — Budapesten.

A román királyi pár tegnap délután 2 óra 5 p.-kor Bécstől külön vonattal Budapestre érkezett és 2 órk 30 p.-kor tovább utazott. Ő Felségéek fogadására a keleti pályaudvaron megjelentek M a r g a r i t o s k o G r e e a n o István, a román kir. főconsulatus ügyvezetője és P o r u t i n János titkár; továbbá az államvasutak részéről: Ludvig Gyula elnök-igazgató, főrendiházi tag, Tolnay üzemvezető és Lachnit állomásfőnök - a Károly román király nevével viselő cs. és kir. 6. gyalogezred nevében Suchy Tivadar ezredes; a rendőrség részéről Pekáry főkapitány helyettes és Pavlik rendőr-főfelügyelő. A román király kíséretében utaztak M a n u ezredes és Grátovski őrnagy, a királyné kíséretében pedig Mavrogeni udvárholgy.

Erdélyi szászok és a párisi hiállítás.

Az erdélyi szászok között okt. eleje óta egy magyar és szász szakértőkből álló bizottság utazgat, hogy kiválogassa a királyi földi templomok és gyűjtemények műkincseit a párisi kiállítás erdélyi terme részére. A bizottság

„De a szerelmek abrándvilága rég,
... Mint könnyű felleg, úgy eltűnnek“ ...

Este van. Az alkony pirját fényesre világította a hold, a vándor madarak kurjantása már csak mint gyöngye szunyogzümögés hallszik, szép, szomorú Dalma asszony még mindig néz a kastély ablakából a hosszú országutra és gondolkodik.

Lehet még mindig azon, hogy álomnak szép ez az élet, de valóságnak mégis egy kisse szomorú.

Fényes.

Problémák.

— A «Debreczen» eredeti tárczája. —

A Balassa Irén esete s ezzel együtt természetesen a Selényi Andoré is olyan mindennapi történet. Csak úgy beszélgetnek róluk ajkbigyészve a szemérmes-illetudó leányok — meg a végtelenül lovagias és tökéletes urak is.

— Szegény Irén!

— Szegény Zoltán!

Kicsinylőn, megvetőleg, mint — szokás — olyanokról, akik megfélemednek arról, hogy a holtomiglant holtodiglant csak az oltár előtt az eskető pap áldása alatt szabad egymásnak elmondani.

Hát úgy volt az kérem, hogy egy olyan szerelemre csábító nyári éjszakán, mikor az egy óras csárdás alatt minden kerülgetés nélkül elmondották egymásnak — a regényekben immár elkoptatott vallomást — hogy egymásé lesznek; a táncz tüze, a szenvedély lángja, a

legelőbb is Nagyszébenben jelent meg Szalay Imre min. tanácsossal az élén és mellette Pildner Ferenc orsz. szász képviselő, Szádecky Lajos kolozsvári egy. tanár, Csáki muzeumi igazgató és Bauer Antal orsz. képviselő.

Szebenből Fogarasra, onnan Brassóba utazott a bizottság, mindenütt értékes műkincseket találtak. Azután a Barcaság nevezetesebb egyházközségeit járta be a bizottság, mindenütt szives előzékenységgel találkozva, úgy hogy előreláthatólag igen szép eredményre fog végződni a három hétre tervezett kutató körut. Jelenleg Segesvár vidékén utazgatnak. Szalay muz. igazgató már hazautazott.

Az Egyesült Államok konzulátusa

— **Budapest.** Mr. Gerard L o w t h e r budapesti angol főkonsul, Washingtonba nagykövetségi tanácsosa néveztetvén ki, távozik fővárosunkból; helyébe budapesti főkonzullá mr. Charles C o n w a y Thornton, eddig lissaboni követségi tanácsos n vezetett ki, aki tegnap este érkezett Budapestre.

Szabolcsvármegye a Hentzi ügyben.

Szabolcsvármegye törvényhatósága a tegnapi közgyűlésén elvetette azon indítványt, hogy a kormány a Hentzi szobor újbóli felavatása miatt való vád alá helyezése kérésék, es eljárása helytelenítessék. (O Tempora o mores !)

Országgyűlés.

A kérvények tárgyalásában ketségkívül legnagyobb érdeklődés tárgya volt tegnap a Hentzi-ügy. Mielőtt azonban erre tértek volna, a lipótmezei közuti-vasut engedélyezésében a keresk. miniszter és a főváros közt támadt összeütközés támasztott vitát.

A volt kereskedelmi miniszter, báró D á n i e l Ernő tudvalevőleg a Csalogány-utczának oly kiszélesítést követelte, mely aránytalanul több költségeket okoz a fővárosnak, de ezzel az intézkedéssel megsértette a főváros autonómiáját is. Ezt a sérelmes eljárást hozta szóba P o l ó n y i Géza, és tamadta meg továbbá P i c h l e r Győző és R a k o v s z k y István, míg H e l t a i

kiálthatatlanná vált fülledt levegő kikergette őket a szabadba.

Rózsailat hullámozott a parkban s olyan edesen simult a szerelmes parhoz, a nagy tereből az éji szellő elhozta finom szárnyain az andalító zene hangját, mintha csak nászra szólana.

A következő napon eltűntek a városkából.

Rettenetes módja ez az elégtétel vevésnek, midőn a gyermekek így boszulják meg szüleiken az erőszakot. Tiltakozatok, nem éreztetek gyermekeitek szenvedéseit, ám most sirjatok!

Azt mondjátok hogy ez gyalázat reátok? Ugy igazatok van. De ez a gyalázat nem csak titeket sujt, miért tagadtátok meg sziveteket. Gyermekeitek később születtek mint ti két-három évtizeddel s ti mégis hátrább maradtatok két-három évszázaddal. Vagy talán ennek a szélsősége nagyon is jelenkori — ugynevezett modern — szülők vagytok?

Édes anyák! Mikor életet adtok magzatoknak, nem-e imátokba foglaltok azoknak jövő boldogságukat? Nem az édes anya gyújtja meg gyermeke lelkében azt a szikrát, mely az ébredő szeretetből a szerelem lángjába csap később át?

Jó anyák! Miért vakít el még titeket is osztály és rangkülönbség, — hát nem egyformán gyarlók és hatalmasok vagyunk mindannyian? Miért melengeted kebleden gyermekeidet, miért óvod, oltalmazod, miért tanítod meg az Ur imájára, nem azért-e, hogy higgyen és szeressen?

Miért-miért?

Nem a számító ész rideg feleletét akarom hallani: őszinte töredelmes vallomást. Vagy a megbánásnál erősebb a csapás sulya?

Ferencz természetesen a kormány védelmére kelt. Maga Hegedüs Sándor is ismételtén felszólalt s teljesen korrektnek mondta a kormány eljárását ebben az ügyben a mi az ellenzék pádjain ellentmondással találkozott. A vita vége az lett, hogy a főváros főirata a kereskedelmi miniszternek adassék ki, a ki már előzőleg jelezté, hogy az ügy közte és a főváros között minden valószínűség szerint békés megoldást fog találni.

Az elnök a vitát bezárván, a Ház a kérvényt a kereskedelmi miniszterhez utasította.

Következett a 6 Hentzy kérvény tárgyalása. Az előadó röviden ismertette a kérvényeket és ajánlotta azoknak irattárba vételét.

Major jegyző fölolvasta még Thaly Ferencz és Kubik Béla külön véleményét.

— Több érzéssel olvasni! — követelte Endrey.

Major igyekezett érzéssel olvasni.

Thaly F. volt a vita első szónoka. Ezzel kezdte: Kigyultak a sebek, a melyeket kuruzslással akartak gyógyítani. Mi csodásabb: a folyton inzultált nemzet türelme, vagy a szándékos sértések hosszú sora? Mi volt Hentzi?

Lakatos: Gazember!

Thaly: Hűségkötött a magyar kormány előtt, megalázkodott Kossuth előtt s kegyelembe fogadtatván, átpártolt az ellenséghez és bombáztatta a fővárost. A fátyolborítás nem sikerült, mert az egyik fél részéről nem volt színté. Mint korbácsütések suhogtak a nemzet testére a különféle katonai gonoszságok azóta sokszor. Miért nem helyezték az emléket a temetőbe. Meg kellett bolygatni a sírokat, hogy a szobor példaképe megemlékezés maradjon! Vajon visszavonták vagy dezavualták-e a Krieghammer rendeletet? Az összbirodalom eszméjét akarjuk kihirdetni e szobor által. Mily balgaság e törekvés, a mikor Ausztriában ropog minden. A vérben gázoló összbirodalmi törekvések tobzódásának 50-ik évfordulójára rendezték ezt a mementót! No, hát emlékezünk. Nem feledünk! A korbácsütést érezzük és sziszegve

kérdezzük: quousque tandem! (Viharos tetzés.)

Kossuth Ferencz: A kérvényi bizottság irattárba akarja helyeztetni a kérvényeket, ez azt jelenti, hogy dobjuk a papirkosárba. A kérvényezés joga szent jogunk s nem vagyunk oly bőveben a szabadságoknak, hogy pazaron dobálózhatnánk jogainkkal. A miniszterelnök helvesnek tartja az eljárást, a melylyel mostanában Hentzit ünnepezték, sőt ezt az eljárást meg is védelmezte. Abban téved a miniszterelnök, hogy szokásos az ellenség emlékének szobrot állítani. Ilyen szokásról nem tud. De igenis szokásos, hogy kormányzóink háta mögé bujnak. Azt mondják, hogy nem szobrot, nem oltart állítanak a hadapródok elé, hanem síremléket. Hat síremléket nem szokás udvarra tenni, hanem temetőbe. Azt mondják, hogy a katonai erényeket ünneplik. Igaz, becsületes katonák erényeit Aradon ünnepeleheték volna. mentek volna oda! (Élénk helpeslés.)

Meskó László: Hentzi emlékének nincs helye Magyarországon. Vigyék azt a szobrot Bécsbe, tegyék az arsenálba vagy más muzeumba s helyezzék az osztrák zsarnoki rendszer egyéb emlékei közé. Nem fogadja el a bizottság javaslatát. (Helyeslés.)

Öt perc szünet után

Thaly Kálmán a történetíró alaposágával szólal fel. Beszéde bevezetéseképpen fölolvassa egy régebbi beszédének egyes részeit és fajda ommal konstatálja, hogy nem teljesedtek az akkor kifejezett reményei, persze, mert az egész kormánynak egyetlen szava sem lehet oda fenn, mihelyt katonai ügyről van szó.

Kubik Béla: A szoldateszka parancsol!

Thaly Kálmán: Ez olvasható ki Lobkovitz hadtestparancsnok beszédéből. A parlamenti udvariasság követelte illendőséggel ellen vétene, ha nem reflektálna a kormányelnök beszédére. A kormányelnök azt mondta, hogy Hentzi és társai az ellenséggel való harcban halt meg. No hát most történt meg először, hogy a magyar honvédséget kormányelnök ellenségnek nevezte. Az a szobor hamis, mert azt mondja, hogy Hentzi császárajért és hazájáért halt meg. Császárajért igen, de hazájáért nem. A mint a lakaj sem hazáját

különbséggel, hogy itt a nóta végén nem a szülők sírnak, hanem a gyermek lett a boldogtalan.

Halász Gézáné urasszony egyik napi parancsában kiadta a rendeletet a cselédségnek és a leányának. Kerő jön a házhoz, a cselédek a szokástól eltérőleg hallgassanak, Irma pedig a főle telhető legkedvesebb mosolyával mondjon: igent.

Estére eljött Szánthó Zoltán az ő teljes negyvenkét évével, meglátszott rajta, hogy igyekezett ebből valamicskét a fodrász-teremben hagyni, de ennek minden művészete hiábavaló volt. De ez mellékes is, szívesen láttak őt így is.

— Halász Irma, a jó, szófogadó gyermek igent mondott, néhány hét múlva Szánthó Zoltánné lett.

Ső egész életén át Szánthó Zoltánné maradt, férjét soha meg nem csalta, csak egyszer, mikor megesküdött vele, de ezt a férje már akkor tudta. De annak az egynek emlékét szívébe zárta, s míg az életnek nevezet Kálvarián átment, annak a napnak az évfordulóját gyászünneppé avatta.

Nem akarok foglalkozni ismét szerecsenek mosdatásával. De egy kérdésem lesz figyelmes olvasóimhoz.

Tegyük túl magunkat a szülők feletti bírálatokon. Azt kérdelem, hogy a két eset szereplői közül ki felett törjünk pácztát?

Az első esetben örök szerelmet esküvő nélkül, a másodikban esküvőt szerelem nélkül találunk. Ki volt nagyobb? Halász Irma vagy Ballassa Irén?

A feleletet várja:

Sp.

szolgálja a budai várban. Egyszer megtörtént a szóval, hogy elgondolkozva jarkált a budai vár kertjében s hirtelen rátamad egy lakaj:

— Tessék innen kimenni, mert itt nem járhat senki ha a császár itt van.

— Végigmérem — mondta tovább Thaly — bizony nem is barátságos szemmel s azt kérdeztem tőle;

— Ugyan honnan való maga?

— Csaszlauból.

— Hát akkor takarodjék is vissza, mert itt én vagyok otthon. A magyar király kertjében én járhatok, a magyar szent korona tagja, magyar képviselő, maga pusztuljon el innen.

— El is takarodott, fájdalom, rem vissza Cseszlauba. (Derűtség.)

— Hentzit vigyék Bécsbe, folytatta tovább Thaly beszédjét, vigyék osztrák földre, ott az ő helye.

Velünk ne ünnepeztessék őt, a ki összebombáztatta Pestet. Ez nem hősiesség, ez istentelen zivanyosság. Hentzi és társai emlékéhez kivonultatták a honvédságot azon a réven, hogy a helyőrséghez tartoznak. Hát a helyőrséghez a Ludovika Akadémia hadapródjai nem tartoznak. Őket nem lett volna szabad oda állítani. Odaállítani az elé az emlék elé, a mely Alnoch ezredesnek is szól, ennek a barbar bestiának. (Zaj. Éljenzés, taps a szélsőbalon.)

Az elnök: Ilyen kifejezések nem valók a parlamentbe! (Éljenzés. Főlkialtások: Éljen Thaly!)

Kubik Béla: Annak soha nem lesz más neve.

Főlemlíti, hogy mikor a katonai botrányos ünneplés idején a polgárság megsértett becsületezése tüntetésre készült: egy katonatiszt bele akart övetni a polgárság soraiba. Ha nem tudta elfhárítani a nemzeti szégyent Széll: mért nem mondott le?

Rakovszky István: Persze, hogy jött volna vissza Bánffy, a ki a Kossuth temetéséről megszökött! (Zaj.)

Thaly K.: Nem fogadta volna el a király a lemondást, inkább ő háritotta volna el a szégyent. Vigyázzanak, mert az ilyen lázításra kigyul az ország, a minőt ez a katonai botrány csinált. (Éljenzés.)

Lakatos M.: Fejérváry bátor katonája, de nem bátor államférfi. A szónok hiába kérte Fejérváryt, hogy mint a király legbizalmasabb embere lépjen közbe a vaskisértet elszállítására. Egyszer már örvendett a szónok. Azt hitte, hogy Bánffy, aki a tiz szoborockkát kieszközölte, majd csak eltemeti ezt a kisértetet is. De ime a barbárok, hiszégők és esküszögök dicsőítésére fölállították a szégyen oszlopot.

Rakovszky: Csak rajta! — Üsd Bánffyt!

Lakatos: Bánffy nem tudta védeni a Hentzi szobrot: hát a Fejérváry háta mögé bujt! A vitézség és hűség soha el nem muló katonai erényét ünnepeztette s Krieghammer rendeletere által a hitszögöket.

Thaly F.: Báróságot kapott érte!

Lakatos: Pofon csapták a nemzetet, de immár a Tisza-korszak annyira elpuhitotta a nemzetet, hogy föl sem szisszen az arcücsapásra. Hentzi csaló volt és gyáva: megcsalta azt, a kinek kezét csókolt.

Polónyi: Bebizonyítom holnap, hogy az osztrákot is megcsalta. (Zaj.)

Lakatos M.: A császárbüblemra kiharancsolták még az iskolás gyereket is, — Aradra nem! Mekkora szégyen, hogy még József kir. hercegnek is meg kellett hajlania a szobor előtt — Krieghammer parancsára! E Krieghammernek Fejérváry csak kaplárja. (Tetés a szélsőbalon.) Azt a szobrot mért nem ajándékozták Luegernek.

Polónyi: Csinált volna belőle krisztint!

Lakatos: Hát a krisztinavárosi templomban nyugvó honvédek porait miért nem gyűjtötték össze? Vitézek voltak és hősek! 48-ban az osztrák armádia futott a honvédség elül: most a gyávák használták! (Zaj.) Fölolvassa Beöthy Ákos egy nyilatkozatát, mely

Anya lettel — miért vállalkoztál e helyett a sirásó szerepére.

Én dolgozom, nekem fizetnek, a ki fizet az rendelkezik velem — természetesen feltételeink vannak. Te életet adnál gyermekednek, táplálsz, felneveled gyermekedet, ez pedig nekem feltétlen engedelmességedni tartozik, de a ti feltételeitek is meg vannak szabva, ezeket pedig a természet rendje szentesítette, e természet törvényei ellen vétai: bűn, melynek méltó büntetése nincs.

Erről nem gondoskodtak a kriminalisták erre nem tudtak paragrafust faragni. Ha egy idegen kalmárkodik gyermekeddel — ezt bezárják, neked a társadalmi törvények adjak meg hozzá kaján mosoly kíséretében a szabaddalmat; feletted nem ítélkezhetik bíró, cs k egy volna, de az hallgat, aluszik.

S a vész nem szűnik, dühöng-rombol tovább.

Miért féljen a rabló, a gyilkos, mikor fényes nappal terített asztalhoz ültetik, elébe rakják a drága kincseket, pedig ott van kezében a Kain bélyege.

Megremeg a toll a kezemben, mikor az újságok tengernyi lakonikus riportjára gondolok, melyek mind az ilyen áldozatok tragédiájáról számolnak be. Nem igaz, hogy ez mind a végzet munkája, mert a végzetet is mi teremjük, legyünk józanok s mondjuk ki, hogy a végzet azon helyzet, melyet mi előre láthatunk.

De itt különben nincs helye sem a logikának, sem a philosophiának, ezek önmaguktól kinalkozó példák. Egy ilyent irtam én is meg.

* * *

A Halász Irma és a Szánthó Zoltán története közeli rokona az előbbinek, azzal a

szerint Hentzi letette az esküt a Beöthy Ödön kezébe és mint magyar várparancsnok szerepelt Péterváradon. Fölolvasra Kossuth Lajos egy levelét, a mely szerint Hentzi tábornoki diszruhában nyitott ajtó előtt térdre borultan kért bocsánatot tőle. — Nem katoná az ilyen.

K u b i k Béla: Gyáva volt!

P o l c z n e r: Kossuth soha sem hazudott.

L a k a t o s Miklós: Görgei Artur is bizonyítja, hogy H e n t z i h a z u d o t t. F r á n y i Dániel is bizonyítja. Jó példakép lesz az ifjuságnak! Legyen meddő a felesége annak, aki ily katonát akar nevelni, száradjon ki az emője végkép!

E l n ö k az ülést 2 óra után beeresztette.

Holnap folytatják a vitát.

(Holnap lapunk egész terjedelmében közli Thaly tegnapi beszédjét.)

Táviratok.

Transzvál.

Budapest, okt. 10. Az esti lapok jelentik Londonból okt. 9-iki kelettel: Hetfőn este a brit követnek sürgős táviratot adtak át, a mely határozott kijelentést követel arra nézve hogy a brit csapatokat 48 óra alatt visszahívják a határról és a bloemfonteini konferencia óta Dél-Afrikában partra szállított csapatokat mind visszavonják.

Miniszterválság Bulgáriában.

Budapest, okt. 10. Szófiából a bolgár távirati ügynökség miniszterválság kitöréséről ad hírt azzal a megjegyzéssel, hogy a Grekov-kormány még nem adta be lemondását.

A király.

Bécs, okt. 10. Ő felsége szombaton reggel Wallseebe utazik Ferenc Szalvator főherczeg újszülött fiának keresztelőjére és szombaton este hosszabb tartózkodásra Budapestre utazik.

A reichsrath összehívása.

Bécs, okt. 10. A képviselőház elnöksége közzé teszi, hogy ő felsége a reichsrathot e hó 9-én kikelt patenssel e hó 18-ára összehívta. A megnyitó ülés 18-án délelőtt 11 órakor lesz.

Sztrájk.

Reichenberg, okt. 10. A Blachka és Tarsa czég liebenauai szövő- és festőgyárában tegnap sztrájk ütött ki, a melyben 4—500 munkás vesz részt. A sztrájkra állítólag bér-differenciák adtak okot.

Francia dolgok.

Budapest, okt. 10. Párisból a «Havas» utján jelentik: Beranger, az állami törvényszék vizsgáló bizottságának elnöke, ma d. e. B u f f e t t hallgatta ki, aki az ügyvéde kísérletében jelent meg. Buffet megtagadott minden választ azzal a kijelentéssel, hogy csak nyilvános tárgyaláson fog fővilágosítást adni, azután hosszú nyilatkozatot olvasott fel, a melyben megokolta a váasz megtagadását. Azután Cheviilly grófot hallgatták ki, a ki B e r a n g e r minden kérdésére válaszolt.

Budapest, okt. 10. Párisból a «Havas» ügynökség jelenti, hogy G a l l i f f e t hadügyminiszter vizsgálatot indított egy tüntetés ügyében, a melyet Montelimarban Loubet ottléte alatt rendeztek s a melyben állítólag néhány katonatiszt is résztvett. A miniszter a legnagyobb szigorral fog eljárni azok ellen a tiszték ellen, a kiket bűnösnek fognak találni.

A török-orosz események.

Budapest, okt. 9. Az Agence de Constantinople-nak egy hivatalos forrásból eredő közleménye a Konstantinápolyban állítólag előfordult politikai letartóztatásokról és a pristinai szandsákban állítólag előfordult nyugtalanító eseményekről szóló híresztelésekkel szemben kategorikusan ismétli, hogy valamint

az állítólagos letartóztatások merő koholmányok, úgy az sem igaz, hogy a nevezett szandsákban megzavarták volna a rendet és nyugalmat.

H I R E K.

Ha a király Aradra jött volna...

Mi történik vala, ha ő felsége, a koronás király elzarándokol személyesen Aradra s leteszi a hősök emlékének koszoruját. Térdre borul előtte az egész ország, örömkönnel telik meg minden szem. És azontul tehet ezzel a nemzettel mindent, a mit akar; hajlíthatja szívét, irányíthatja a cselekedeteit, tehet, engedelmes szolgálójává.

Mert csak jóindulat, vagy a jóindulatról tanuskodó jó szó kell ennek a nemzetnek és semmi egyéb.

Két év előtt a német császárnak néhány elismerő szava eegendő volt, hogy extazisba hozza e nemzetet. Pedig ő nem is királyunk nekünk. Pedig csak azokat a hőseinket emlegette, a kik már századok óta porladnak. Hátha a saját királyunk szólott volna így! Hátha a 48-iki korszak hőseinek áldozott volna a tisztelet szavával! Van-e szó kifejezni azt a lelkesedést, mely akkor fogta volna el a magyart?

Király tanácsosai, hol vagytok ilyen alkalommal és hol van a ti bátorságtok? Hol van a ti honszerelmek, hol van a ti igazi lojalitásotok?

Nem akad közöttetek senki, aki megmerte volna mondani az ősz királynak: eredj le, Felséges Uram, Aradra.

Hejh, pedig a magyar nemzetnek is tettek volna szolgálatot, de sokkal nagyobb tettek volna neki, Teljesen, örökre és elvalhatatlanul egybeforrt volna a magyar nemzet és a magyar király szíve

I. Ferencz József magyar király a 49-iki vértanúk sirjánál: minő magasztos és kiengesztelő gondolat! De az udvari lakáj-népség felfogása szerint milyen lehetetlen és minő szörnyűséges.

Az udvari lakáj-népség tekintsen azonban nyugotra s nézze meg a német császárt, amint St-Privat-nál a francia katonák sirja fölött meghajtja a német lobogót. Pedig az a sir idegen ellenséges nemzet fiainak csontjait takarja.

Aradon magyar király magyar hősöknek adhatott volna tiszteletet.

De talán még jobb volt így.

Egy nemzetnek saját maga iránt is vannak kötelességei, nemcsak királya iránt, kötelességet teljesítsük így is egész odaadással, teljes lojalitással, A nemzet iránti kötelességről gyakran megfeledekezünk.

Türjük, hogy a nemzeti érzés megsértésével vadhajtásokat növevessen a hyperloyalitas. Türjük, hogy a legelső irodalmi társulatunk megtagadja hőseinktől a kegyeletet szolgálai tüntetésből. Türjük, hogy honvédségünket a hazáruól sirjához kivezénylik.

Szolgává szegődnek az egész nemzet, ha kényeztetve bannának vele.

Az a nemzet, mely elkobozta Rákócy Ferencznek összes javait, s mely hazát-

lanná tette őt minden hiveivel és honatalanná Kossuth Lajost: a szolgálai alázkodásnak mekkora mértékeig feledkez-nék meg önmagáról, ha még kedvében is járnának neki!

* **Ötvenéves találkozó.** E s z e n y i Sándor, ki 1849. november 7-én subscribált a debreczeni főiskolában felhívja tanuló-társait 50 éves találkozóra.

Eszenyi Sándor a következő fölhívást bocsátotta közre.

Kedves volt Tanulótárs!

Mint 1849. évi november 7-én a debreczeni ev. ref. főiskolában subscribált grádus egyik tagját, megbízás folytán ezennel meghivlak Debreczenben, a főiskola háznagy hivatalában f. évi november 7-én, d. e. 8 órakor tartandó 50 éves találkozásra.

Élső este 7 órakor az »Angol királynő« fogadó éttermében találkozhatunk. Akadályoztatás esetében pár sor előleges értesítést kérek. Szives üdvözléssel.

1899, október 10.

Nagyváradon, Nagy-Pereczes utca 750.

Eszenyi Sándor s. k.

Kiváncsian várjuk az érdekes találkozózt a régi tanulótársak összejövetelét, a mely bizonyára megható jelenetekkel lesz átszöve.

* **Hajdúvármegye a mult hóban.** A közigazgatási bizottság Degenfeld József gróf főispén elnökletével tegnap tartotta ülését, melyen az egyes szakreferensek terjesztették be jelentéseiket.

Az alispáni jelentés szerint a közbiztonsági viszonyok a mult hóban jók voltak, felemlítésre méltóan egy esetben sem zavartattak meg.

A lefolyt hóban ujabbán járványosan semmiféle allati betegség sem fordult elő, de az eddigi járványok közül sem szűnt meg egy sem. Egy lépfenés eset fordult elő csupán e hóban. Jelenteze végén a fegyelmi ügyekről tett jelentést, az alispán.

A k ö z e g e s z s e g ü g y állapota Lonsonczy Álmos dr. főorvos jelentése szerint általában kedvezőbb, jobb mint a mult hóban. Nagy a születések, mérsékelt a halálozások száma, tetemes a szaporulat. Az általánosan uralkodó kórok a hurutos az emrsztó szerveken, lobos a légcsőn. A halalokok kimutatása szerint legtöbb haláleset gyomor, bélhurut folytán következett be gyermekeken, majd a tüdőlob s tüdővész adtak legtöbb veszteséget.

A heveny fertőző kórok szörványosan fordultak elő, így a ronesolo toroklob őt községben összesen 14 esetben fordultak elő s három halálzást okozott, a vörheny hasonlóan őt községben észleltetett, 8 gyermeket támadott meg, kik közül kettő elhalt. Kanyaró, bárányhimő és hőkhurut egy-egy községben mutatkozott, de halalt nem okozott. A hasi hagymáz volt a mult hóban legszámba vehetőbb betegsége, 10 községet lepett meg 23 egyént tett beteggé, kik közül 7 elhalt. Rendkívüli haláleset Balmaz-Ujvárosban, Földesen, s Tetétlenen fordult elő, öngyilkosságot ketten követtek el.

A vármegye területén a mult hónapban 619 lélek született, ezek közül 11 halva. Elhalt 309 s így a szaporulat 299.

A tanügyi viszonyok C s á n k y Viktor tanfelügyelő jelentése szerint elég kedvezőek. A tankötelesek száma összesen 25250, ezek közül iskolába nem járt 20522, iskolába nem járt 5226, miután azonban az iskolába nem járók tulayomó része ism. iskolai tanköteles, kik a kezdet nehézségeivel küzdő ujonnan szervezett gazd. ism. iskolákban rendszeresen több községben még fel sem járhattak, az iskolz fentartó hatóságok ellenőrzését illető eljárás szigoruan el nem bírálható. A vármegyében a lefolyt tanévben 4 elemi iskolai, egy óvónői új állás és 15 gazdasági ismétlő

iskola szerveztetett. Az iskolák összes száma 81, ezek közül 1 allami, 6 községi, 15 r. kath. 4 gör. kath., 55 ev.ref.

Egyenes adóban befizetett 127.270 frt 33 kr., hátralék maradt a hó végen 274.675 frt 68 kr. Hadmentességi adó 2098 frt 46 kr. Bélyeg jövedék 18258 frt 80¹/₃ kr., jogillettak 8840 frt 70 kr., dohányjövődék 76827 frt 26 kr., fogyasztási és italadó 14408 frt 06 kr. fizetett be.

A jelentéseket a bizottság tudomásul vette.

* Véres bosszu. Tegnap este véres támadás színhelye volt az a zug, amely a József kir. herceg utcát a Simonffy utcával köti össze. Egy géplakatos görcsös bottal támadt egy védtelen leányra s olyan hatalmasan sújtott vele a halántékához, hogy az veresen, eszméletlenül jterült el az utca közepén. A megtámadott leány Csizsár Julia, ki édesanyjával együtt lakásadással és takarítással foglalkozott. Nem régen még náluk lakott Vagner József husz éves géplakatos is. Abban az időben Csizsárnénak egyik lábát feltörték és kirabolták. Gyanujuk kvártélyosuk Wagner József ellen irányult s ellene bűnvádi följelentést is tettek. Wagner elhagyta a házat, fenyegetőzött s azt mondta:

— Ha feljelentenek, agyonütöm magukat!

Tegnap csakugyan értesült a feljelentésről, egy görcsös botot szerzett s azzal várta a sötét utcában Csizsár Juliát. Mikor közel ért hozzá, előugrott megforgatta a halálra rémült leány előtt a görcsös botot s aztán teljes erejéből úgy vágott vele annak a halántékához hogy Csizsár Julia eszméletlenül rogyott össze. Wagner még egy ütést mért a leány karjára s azután elmenekült. Csizsár Juliát úgy találták meg veresen. Kiszállították a közpörházba, ahol konstataáltak, hogy sérülése nagyon súlyos, sőt aggodalomra is okot ad. A bosszúból támadó Wagner pedig nem kerül el büntetését.

* 13 percz késés. Kedélyes kis társaság igyekezett Püspökladány felé a délutáni vonattal, melynek a pályaudvarra való érkezését előbb be kell várni. Igen ám, de a mint a társaság tagja az állomásra érnek, ott látják a jelzőtáblát, melyen ez a fölírás ékeskedik:

A v o n a t
13 perczyi
késéssel érkezik.

Nosza, mit csinálnak 13 perczig? A társaság egyik tagjának pompás ötlete támadt, melyet rögtön ki is vágott:

— Térjünk be a kocsmába s ott várjuk be a késést!

Miután a szónoknak egyhangu bizalmat szavaztak, indítványát elfogadták és magukba vonultak. Bor meg pipa mellett mult az idő, ami éppen nem is csoda. Letelt a rendes várakozási idő, a 13 percből is 10, mikor megszólal valaki:

— Talán mennék!

Erre fölcibélődtek és siettek a vonathoz. A pályaudvar egészen üres volt. Egy-két szolgáltevé vasuti ténfergett föl-alá, de utast nem láttak egyetlen egyet sem. — Furcsának tetszett ez a csöndes állapot, melynek irányában megindult a puhatólódzás.

A portáshoz fordult a tanító, udvarias fölvilágosítást kérve, hogy mikor jön be a vonat. Hiszen már 13 perc is elmúlt.

— De hiszen az még a tegnapi késés! — szolgált magyarázattal a készséges vasuti.

Mit volt mást tenni, — visszavonultak a koresma csöndjébe s ott busulva várták meg a legközelebbi vonatot.

* Verekedés a Laczikonyhán. — A Laczi-konyha rossz hora rendszeren beszédt most estenként egy pár embert s a rendőségnek sok dolgot adnak a fonatos sátrak verekedő részegei. Tegnap este T a r Mihály és T a r István néztek be egy fonatosba B a k ó József vendégükkel. A poharat gyorsan hejogatták s hamar berugott a három magyar. Elkezdtek házsártoskodni. Üveget, poharat összetörtek, belekötöttek a többi vendégekbe. A Laczi-konyha tulajdonosa: K o v á c s Ferencz rendőrökért küldött, de a három részeg ember nem akart a rendőröknek engedelmessékedni. Alig tudták őket a központra beszállítani, a hol kiadták a mámorukat s csendzavarásért megbüntették őket.

* A póttartalékosok és a hadgyakorlat. Csanád megye közönsége Návay Lajos dr. főjegyző indítványára feliratot intézett a kormán hoz az iránt, hogy a megyei munkával foglalkozó tartalékosok és póttartalékosok azon időre, míg rendes nyári hadgyakorlataikat végzik, bizonyos kártérítésben részesíttessenek. A megye föliratára a honvédelmi miniszter a héten adta meg a választ, melyben a kérelmet megtagadja.

* Okirathamisító. Tegnapi számunkban megirtuk a T a k á c s József esetét, ki a főkapitány bamisított aláírásával könyöradományokat gyűjtött. Takácsnak nem ez az első hamisítása. Pár hóval ezelőtt F e r e n c z y főszolgabíró nevét hamisította egy engedélyre. A rendőség folytatja a vizsgálatot a ravasz okirathamisító ügyében.

* Szegény gyermekek felruházása. A Hirsch Mór nevű jótékony asztaltársaság tagjai mint minden évben, úgy az idén is 55 fiút és 40 leánygyermeket láttak el meleg téli ruhával. A gyermekekhez Weisz József intézett beszédet, melyre a fiúk egyike válaszolt. A ruha kiosztás után u gyermekeket megvendégelték.

* Debreczen legtöbb adófizetői. Az igazoló választmány már összeallította a városi viriisták névjegyzékét. Az ezer forinton felül adót fizetők névsora a következő: Kaszanyitzky Endre 3062 frt 94 kr., Sesztina Lajos 2717 frt 19 kr., Simonffy Imre 2532 frt 42 kr., Vecsey Zoltán 1441 frt 54 kr., dr. Simonffy Béla 2293 frt 54 kr., Györffy Aladár 2148 frt 82 kr., Berger Jenő 2107 48 kr., Koszorus Lajos 2048 frt 40 kr., dr., Ujjalussy József 2014 frt 44 kr., Rickl Géza 1298 frt 55 kr., dr. Sz. Szabó József 1768 frt 99 kr., id. Csanak József 1758 frt 56 kr., Czégely Ferencz 1723 frt 32 kr., Hajdu Gyula 1701 frt 76 kr., Kövsdy János 1698 fr. 16 kr., Jambor Ferencz 1654 forint 42 kr., Komlósy Arthur 1579 frt 36 kr., Szikszay Lajos 1571 frt 76 kr., Weichinger Károly 1490 frt 41 kr., Kardos László 1414 frt 72 kr., Dragota Miklós 1411 frt 90 kr., Varga Ferencz 1409 frt 50 kr., Reichmann Armin 1404 frt 93 ké., Biedermann József 1237 frt 36 kr., Szent-Királyi Tivadar 1157 frt 24 kr., ifj. Csanak József 1147 frt 69 kr., Szabó Kálmán (kereskedő) 1082 frt., Horváth István 1075 frt 75 kr., Öry Mihály 1062 frt 80 kr., Fried Emil 1061 frt 55 kr., id. Bányai István 1044 frt 29 kr., Desewffy Aurél 1019 frt. 90 kr., Malatinszky Ferencz 1018 frt 38 kr., Fürst Ödön 1001 frt 93 kr. Ezer fölött kevesebb adót fizetnek ötvenkilenczen. Ezenkívül fel van még véve a viriisták névjegyzékébe 25 pótag.

* A keresk. és iparkamarából. A m. kir. posta és távirda igazgatósága az 1900 évre szükségendő mintegy 53000 db. 6, 8 és 10 méteres telítetlen, 367 db. 10 méter, 580 db. 8 méter hosszú telített osz-

lopokat szándékozván bevásárolni, a szállítási akarók írásbeli ajánlataikat f. hó 18-ig a keresk. minisztérium segédhivatali igazgatóságához nyujtsak be. — A m á r a m a r o s i m. k i r. s ó b á n y a hivatalok 1900 évi kötelgyártmány és szertári gnyagok, továbbá zab, szalma, széna, tölgy és bükkfa szükségletének beszerzése céljából f. hó 19-én a főbánya hivatalnál ajánlati verseny tárgyalás fog tartatni. — A c s. é s k i r. k ö z ö s h a d ü g y m i n i s z t e r i u m által f. hó 20-ára kiirt felszerelések ajánlatára vonatkozó feltételek és az összes felszerelések jegyzéke a Budapesti Közlöny f. é. szept. 19 iki számában jelent meg. A vállalkozni szándékozók úgy ezen magyar fordítást, mint az eredeti nemet saöveget kamaranknal megtekinthetik. — A m. k i r. á l l a m v a s u t a k g é p g y á r a s z ü k s é g e t 482 db. különféle méretű vízmentes takaróponyva szállítása iránt f. hó 20-ikára nyilvános pályázat hirdettetik. — A m. k i r. á l l a m v a s u t a k i g a z g a t ó s á g a f. hó 24-iki lejáratall 36000 db. szurok faklya, 1000 mm. rézgálic, továbbá olajak, kenőcsök, fénymázak stb. beszerzésének céljából nyilvános arlejtést tart.

* Hazai Általános biztosító Részvény-Társaság. Kossuth Ferencz országgyűlési képviselő elnöksége alatt álló ezen hazai biztosító intézet ujjaalakulásának üdvös rendszerből kifolyólag a debreczeni kerületi felügyelőségnel is lényeges változást léptetett életbe s október hó 1-étől fogva annak vezetésével a társaság főtisztviselőjét Pongrácz Gyula kerületi felügyelő t bizta meg. A felügyelőség irodái továbbra is a Széchényi utca 1. sz. alatt maradnak.

Dr. Király Péter, lapunk munkatársa Szent-Anna u. 5. sz. alatt (Gondy féle ház) ügyvédi irodáját megnyitotta.

A trónörökösné férjhez megy.

A Bécsből jövő hírek már, hova-tovább, sokkal világosabban beszélnek a trónörökösné házasságáról. — Megnevezik a völegényt is: L ó n y a i Elemer gróf cs. és kir. kamarást, a ki követségi titkár volt a római osztrák-magyar nagykövetségen. A Neues Wiener Tagblatt budapesti forrásból már azt is közli, hogy a király beleegyezett a hercegasszony házasságába s százezer forint évi apanaszt szánt neki. Arról is beszéltek, hogy a király kivánságára a trónörökösné megvárja, a mig leánya, Erzsébet hercegnő férjhez megy s letéve rangját, csak azután lép oltárhoz a fiatal magyar főúrral.

A völegény, nagy-lónyai és vásárosnaményi L ó n y a i Elemer gróf (?) fia a koran elhunyt Lónyai Ödön grófnak és unokája L ó n y a i Gábornak, a negyvenes évek kiváló politikusanak, a kinek K a z i n c z y Gábor nővere, Ottilia volt a felesége. Mint egészen ifju került a diplomáciai pályára és sokáig élt Londonban. A brit főváros arisztokratáinak életmódja nagy hatással volt rá, angolstílus emberré vált s mint ilyen hódító eleganciájával tünt fel az udvarnál is. A trónörökösné tavaly ismerkedett meg vele s Lónyay gróf már a tavasszal megvált diplomáciai állásától s hazasielt, hogy zemplénmegyei olaszti birtokán a kastélyát fejedelmi hitvese fogadására berendezze. Már akkor örömmel ujságolták a Nemzeti Kaszinóban, hogy a trónörökösné magyar asszony lesz, most pedig illetékes helyről, még eddig semmit sem tettek a hír megczáfolására.

Színház.

Egyiptom gyöngye. H e l t a i és F o r r a i operettje került tegnap este ismét színre. Az előadás teljesen kifogástalan volt, de a szereplők legnagyobb buzgalma sem volt képes a darab iránt tetszést fokozni. Közönség közepes számmal.

Házi béke.

Egy igazán kedves, éppen olyan mulató, mint a milyen élvezetes vigjáték kerül csütörtökön bemutatásra a debreceni színházban. Két házaspár édes csetepatéi aranyozzák be a felvonásokat: egy öreg és egy fiatal házaspár. Az öreg házaspárt Kis Irén és Szathmáry Árpád, a fiatal házaspárt pedig Tanay Frigyes és T. Halmy Margit fogják játszani.

A sokat ígérő előadáson még Fái Flóra, Szacsavay Sándor, Rubos és Tóth Elek játszanak nagyobb szerepeket. Az újdonságot pénteken megismétlik.

Uj diszletek.

A bpesti Kisfaludy színházban százszor egymásután nagy sikerrel előadott Sulamith opera előadási jogát színházunk igazgatósága megszerezte. Az operához teljesen új, nagyszabású és korszerű diszletek, drága jelmezek készülnek a debreceni színház diszlet mestere Gyöngyösi által. Ugyancsak ő készítette a bpesti Kisfaludy színházunk is. A debreceni diszletek azonban sokkal nagyobbak, kidolgozásukban jellegzetesebbek, tökéletesebbek lesznek.

A színházi zenekar.

A debreceni színházban jelenleg színházi zenészekből szervezett civil zenekar működik, amely a gyors összetanulásban valóban jeles munkát végzett s mint ilyen, a legjobbat ígéri. Az egyes fakkokban különben is kitűnően képzet erők működnek s ami csekélyebb kifogás emelhető volt, a nagybőgős, trombonista és hornista szerződésével teljesen elesett. Most már a debreceni színházban van egy komplett zenekara, amely nagy szabású és művészi erőt igénylő zeneművek interpretálására is tökéletesen alkalmas.

Gyermek előadások a színházban.

Szülők öröme, kedves gyermekek nagy gyönyörűségére Komjáthy János behozta ismét a gyermek előadásokat, hogy az édes apróságoknak legalább egy hónapban egyszer megszerezhessek a szülők a legnagyobb örömet. Elmehetnek a picinyek a színházba s a mese világból vett tündéres színjátékokban lelhetnek gyönyörűséget.

Vasárnap d. u. már színre kerül az első tündéres, látványos színmű: Hófehérke. Amde a Komjáthy gondossága jövőre is kiterjed s a jó szülők megörvendeztetik kedves gyermekeiket, hogy újdonságot ők is bőven kapnak, mert az igazgató megszerezte előadásra a Csipkerózsika és Borszem Jankó cz. gyermek darabokat.

Színházi műsor.

Szerdán, október 11-en »C« bérletben Egyiptom gyöngye.

Csütörtökön, október 12-én. »A« bérletben újdonságul először Házi béke. Vigjáték 3 felvonásban, Irták Bisson és Leclercq, fordította Kürthy Emil.

Pénteken, október 13-án »B« bérletben »Házi béke« vigjáték, Irták Bisson és Leclercq.

Szombaton, október 14-én »C« bérletben »III. Richárd« történelmi dráma. Irták Shakespeare.

Tudomány, irodalom, művészet.

A főváros és a Zichy-muzeum. Említettük volt, hogy Zichy Jenő gróf műkincsei és műremekei számára nagy áldozatkészséggel remek muzeumot épített, melynek terveit Kovács Frigyes műépítész elkészítvén, a főváros mindenestire egy monumentális középülettel szaporodott volna. A főhomlokzat gyönyörű köztettni fogja a szemlét — és növelni fogja a hatást a diszes előcsarnok és a még diszesebb lépcsőház, mindkettőnek oszlopsorai és egyéb díszmunkái gyönyörű magyar vaskóhi márványfajokból készülnek. A muzeumban lesz 12 tágas terem, azonkívül egy 16 méter hosszú és 7 mtr. magas díszterem és több könyvtárszoba. Mindez igen szépen van tervezve, csak hogy a főváros tanácsát, úgy látszik, a z

ilyesminek érdeklő, a tanács nem engedi meg, hogy az épület az utcavonalba helyenként kiszögelléseket nyerjen, miáltal tönkretesz a homlokzatot és le akarja rontani az épület monumentális jellegét. A fővárosi tanács magatartása annál meglepőbb, mivel akárhány magánbérházat részesítettek e kedvezményben, monumentális középületeknél ily kiszögelléseket mind megengedett. A gróf a közmunkatanácshoz felebbezett, a mely bizonyára nem lesz oly szűkkebű, mint a tanács. Az építkezést különben már megkezdték s folyamatban is van.

Egy régi emlék. Egynemely lap hirt adott tegnap a paffi György erdélyi fejedelmnek Almakereken, Ugron Gábor birtokán felfedezett, az idő által megrongált síremlékéről. Ugron Gábor a lapokat arra figyelmezteti, hogy Apaffi György nem volt fejedelem, hanem testvére Mihálynak a fejedelmnek: továbbá, hogy a síremléket nem kellett felfedezni, mivel az Almakerek fölött, a hegyen külön kápolnában van elhelyezve és minden katonai térképen »Apaffi« névvel van feltüntetve. Az idő se rongálta meg a síremléket, hanem 1848-ban az oláhok törték-zuztak rajta.

Vargha Ottó ügye. A felségsértéssel vádolt történelem-tanár ügyében eddig nem történt meg a döntés. Meg tegnap reggel azt híresztelték, hogy a kitűnő tudóst a kultuszminiszter már ejtette volna tanári állásának elvesztésére. A felhivatalos Bud. Tud. illetékes helyről jelenti, hogy Vargha Ottó fejeletti ügye még csak ezután kerül a fejeletti tanács elé s a kultuszminiszter a tanács véleménye alapján fog dönteni. A felhivatalos még azt is mondja, hogy a Varga Ottó tanár ügyében a miniszter döntése alá terjesztett ügyiratokban legkisebb nyoma sincs annak, hogy az intézet tanulói megbízást kaptak volna, hogy tanárjuk ellen vádanyagot gyűjtsenek. (De áru-iratokat nemis szoktak mindig világos kelyre tenni. Ez azonban nem bizonyítja, hogy nemis letettek).

Gyalog Rómába.*)

— Egy debreczeni diák. —

(Folytatás.)

Pár óra elég arra, hogy áttekintsünk a hatalmas városon, mely önként hódolt Ausztriának, a mint azt a határon levő kőoszlop hirdeti latin feliratával. (Haec urbs sponte sua dedit se sub regem. Austr. etc.) Triesztől néhány órajárás az olasz határ! Mennel közelebb érünk hozzá, annál kíváncsiabbak, annál izgatottabbak leszünk! Képzetűnkben már előre látjuk a földet, hol a narancs, citrom, füge terem, hol nincsen tél, — csak örök tavasz, hol nincsen felle, csak derült ég s a hol minden két ezer év előtti dől okról beszél, egy letűnt, egy rombadólt világbirodalomról, melynek caesarai népeket töröttek el a föld színéről s népeknek vettek el szabadságát s sasszárnyakkal emelkedtek mindközelebb a naphoz s mikor már nem tudtak magasabbra repülni, mikor már nem lehetett magasabbra szállni — semmivé lettek! Előre lefestjük képzeletűnkben e népet, mely egy világbamúta népek eltörölhetetlen jelégét hordja arczán s melynek elődeit az istenített költők dalaival taníták s buzdították a tisztas anyák honszerelme s vitézseggel!

S a mikor átlépjük a határt, szent ihletés száll meg bennünket, tudva azt, hogy hol járunk. Hisz nem sejtjük, hogy a por között, mit lábbal tapodunk, nem fehérlik-e egy Augustus vagy Caesar pora.

Hisz nem tudhatjuk, hogy a bokor, melynek arnyékába rejtőzünk s a szellő, mely arczunk körül lengedez, nem-e a porrá lett ist-nekről sutlog — s a levél zörgése, melyet fájdalmasan ráz a szél, nem-e egy ketté tört lant hurjainak végső accordja!

Hisz nem tudhatjuk bizony, hogy a várom, melyet most zöld repkény fut be s melyen most estéknél éji madár hallatja hangját, nem beszélhetne győzhetetlen legiókról, hadviselő konzulokról! S nem mondhatnának-e

valamit a Tiberis sárga hullámaiba siető patkócskák, gondtalanul élő patricziusokról. S a kincseiktől megfosztott hegyek nem-e egy jogtalanul élő néposztály sorsának emlékei???

Mestréből, Velence szomszéd városából, helyi vasúton mehetünk a meglehetősen távolra fekvő hajóállomásra, hogy egy jó negyed órai uttal átkelhessünk lent a tengerbe fekvő városba!

Csodálatos egy város! Mintha már nem volna elég száraz föld, hogy a vízre építkeznek! — kiát fel, a ki először látja, vagy a ki először hall róla. Pedig ennek is megvan a természeti oka. A tenger ugyanis már földre olyan zátonyos, olyan sekély, hogy a szárazföld szélbe kikötött egyáltalán nem lehetett volna építeni, aztán a legtöbb palota nem is közvetlenül a tengerbe, hanem a tenger színe alatt lappangó szigetekre, az u. n. »lagunak«-ra van építve.

A mint a hajóállomásról kiérünk, abban a pillanatban elébünk tárul Velence, a m. ga egész valójában, mintha csak valami tündér város lenne ott az óceán megtört hullámai között, de a mint belépünk s végig haladunk a »Canale Vitorio Emanuele«, a szűk sikátorokba el-elűnő partján — szinte rosszul esik a nagy zajt hallanunk, a melyhez pedig már hozzászoktunk az utunkba eső nagy városokban s látni azt a sürgést-lorgást, a hol a mindennapiért küzdenek! Ha nem akarunk a folyton vakon végződő sikátorokon czéltalanul bolyongani, — legjobban tesszük ha a »Piazza St.-Marco«-ra, a városnak legnevezetesebb s egyúttal egyik legszebb terere sietünk.

Aig lépünk be a híres palotától övedezett tere, csodálkozva állunk meg! Előttünk ezer meg ezer egyszínű kek galamb repdes, mohón szedegetve a város látogatóitól elszórt »Grano tures«-t s milyen szelidek! Mintha ismert gazdáik etetnék őket, rászallanak az ember vállára, kezere!

Hát még az oszlopos folyosó alatt levő bazárok mennyire lebilincselik figyelműnk. Mintha csak nem is adásra-vevésre volnának szánva, hanem csupán arra, hogy gyönyörködtesse bennünket, s ha végignézzük kirakataikat, mennyi kincset, mennyi drágaságot találhatunk bennök!

Majd a »doge palota« köti le figyelműnket évezredekre szóló tömegével s gyönyörű fresco festményekkel ékesített belsejével, a melyeknek mindegyike egy-egy emléket ujit fel abból a korból, a mikor Velence sokkal nagyobb, hatalmasabb volt s dacolt kezdetben a góthok, a langobardok erejével, később felüte győztes zászlóját magában Konstantinápolyban s hajóit hordozák a Fekete-, Földközi-tenger s az indiai-óceán.

S talán észre sem vennék, — ha remkeresnének a szomorú emlékü »Sóhajok hidja«-t (Ponte sospirante). A »Tizek tanácsa«-nak e hatalmas s félelmes eszköze.

Fenséges hatást tesz a St.-Mark temploma is négy, a sok torony közül első pillanatra szembetűnő kupolájával.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A m. kir. államvasutak igazgatósága f. évi október hó 7-én 900 ezer forintot szálított be a központi állampénztárba, miut pénztári fölösleget. A folyó évi beszállítás összege 13,500,000 frtot tesz ki.

A magyar gépipar győzelme. A bulgáriai államvasutak részéről kiirt arlejtésen — a mint Szófiából táviratozzák — a nemzetközi versenyen a Magyar arki rállyi Al l a m v a s u t a k gépgyára nyerte el a szállítást tiz tehervonat-mozdony és negy gyorsvonati mozdonyra. Az ügyletet a Magyar Kereskedelmi Részevénársaság, illetve az ennek kezelése alatt álló szófiai muzeumi képviselőség közvetítette.

Szaktanácskozás. A földmiv. miniszteriumban Kiss Pál államtitkár elnöke alatt tegnap délelőtt tartott meg a gazdasági munkások szervezése tárgyában a szaktanács-

kozma
vonatk
szelés
lalta s
csupán
magán
vagy a
magán
e kérd
tet, me
megeng
gán kö
lyezt-s
vonatk
tése ug
des sze
a földm
hogy a
előbb n
A

földm.
nyészin
porosz
porosz
hazánk
csatlak
v i t t
szág na
porosz
érdeklő
hogy ló
elismert
miniszte
eddig a
bolnai, f
ték meg

B

A készár

B u

Bánsági

Tiszavidéki

Pestvidéki

Fehérmegy

Bácskai

Északmag

Rozs első

máso

Árpa takar

ége

serf

Zab —

Tengeri b

má

Repce ban

Köles

Köb

gyar első

kgm felül

kg. súlyban

Fiatl közé

kr. Fiatl

„H

csak

1

kozmány. A tanácskozmány a szervezésre vonatkozó előadói tervezetet beható megbeszélés után a megvalósításra alkalmasnak találta s egyhangulag elfogadta. Élénkebb vita csupán azon kérdésben merült fel, hogy a magán közvetítők ügye szabályoztassék, — a vagy a gazdasági munkások közvetítésétől a magán ügynökök eltiltassanak. Az értekezlet e kérdésben is elfogadta az előadási tervezetet, mely a magán közvetítést ezután is megengedi azzal a kiegészítéssel, hogy a magán közvetítők fokozottabb felügyelet alá helyeztessenek. A gazdasági munkások közvetítésre vonatkozó rendelet, a melynek életbeléptetése egy a gardálkodás, mint a munkaskérdés szempontjából rendkívüli fontossággal bír, a földm. miniszter legközelebb kiadja, úgy hogy a közvetítési organumok működésüket előbb megkezdhetik.

A magyar állami lótenyésztés. — A földm. miniszter hatósága alá tartozó lótenyésztézetek tanulmányozása czéljából a porosz kormány **V e r n e r é s B i e l e k** porosz kir. mentelep igazgatókat küldte ki hazánkba. A porosz kormány kiküldöttjeihez csatlakoztak **H u n h e i m** és **P o d e c v i t t** nagybirtokosok, akik kelet Poroszország nagyobb lótenyésztői közé tartoznak. A porosz szakemberek, a kiknek kirendelése és érdeklődése mindenestre annak a bizonyosága, hogy lótenyésztési intézeteink a külföld előtt is elismert színvonalon állanak, — a földm. miniszter szakközvegeinek kalauzólása mellett eddig a kisbéri és bábolnai méneseket, a bábolnai, fejtérvári menteleposztályokat tekintették meg.

Budapesti gabonatözsde.

Okt. 10.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u d a	kilós	Ár 100 kg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági	76	8.15	8.25	80	08.75	08.90
"	77	8.25	08.35	81	08.75	08.90
"	78	08.35	08.45	82	08.75	08.90
Tiszavidéki	79	08.40	08.55	80	08.75	08.80
"	76	8.15	8.35	80	08.75	0.890
"	77	8.25	8.45	81	08.75	0.890
Pestvidéki	78	08.35	08.55	82	08.70	08.79
"	79	08.50	08.65	81	08.70	0.75
"	79	8.20	8.30	80	08.70	0.80
Fehérmegyei	76	8.30	8.40	81	08.70	00.80
"	78	8.40	8.50	82	8.70	0.80
"	79	08.45	08.60	81	8.70	0.80
Bácskai	76	8.40	08.30	80	00.	00.
"	77	8.45	8.40	81	00.00	00.
"	78	8.40	08.50	82	00.	00.
Északmag	79	8.45	08.60	81	00.	00.
"	78	8.50	8.55	80	00.	00.
"	79	8.55	8.65	81	00.	00.

	Min. hekt.-ben	Arkilogram
Rozs elsőrendű	uj 70—72	6.60 6.80
" másodrendű	"	6.50 6.65
Árpa takarmánynak	" 60—62	6.— 6.20
" égetni való	" 62—64	5.70 5.90
" serfőzdei	" 64—66	6.60 7.—
Zab	" 39—41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	uj	5.10 5.30
" más nemű	"	0.00 0.—
Repce bánsági	"	11.30 11.80
Köles	"	4.80 5.10

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Okt. 7. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronként 400 kgm felüli) — kr. Közép pkint 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban. Fialat közép (paronként 251—320 kg. 43—44 kr. Fialat könnyű paronként 240 kg. sulyban

44—44½ krig. Szerbiai: Nehéz pkint 260 kg. sulyban 42—42½ krig.

Sertés létszám: 1899. évi okt. hó 8. napján volt készlet 37810 darab, okt. 9. felhajtott 626 drb, 1899 okt. 8-en elszállított 631 db. 10-ára maradt 37.510 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanyha.

CSARNOK.

Miről regél a malom.

Regény.

Sudermanntól. (4.)

Folytatás.

„Édes öcsém!
Kell, hogy megírjam neked, ha még úgy megaragszol is reám. Nem birtam ki tovább a magányt, elhatároztam, hogy megnősüljek. Berling Geirud a leány neve, atyja szélmolnár Lehnarban, innen két mérföldre. Még nagyon fiatal és nagyon szeretem.

Hat hét múlva meg lesz a lakadalom. Ha teheted végy szabadságot akkorra magadnak.

Kedves öcsém, ne haragudj reám. Tudhatod, hogy azért a malom mindég honod marad, akár lessz benn az asszony, akár nem. Apánk a mit hagyott, közös tulajdonunk.

A kis leány tiszteltet. Egy lövészmulaságon együtt voltatok, és te tetszettel neki, bár te nem gondoltál vele, s azért nagyon haragudott reád, az üzeni. — Isten veled!

Ölelő szerető bátyád.

János nagyon elkényeztetett gyermek volt. Márton eljegyzését a testvéri szeretet árulásának tekintette.

Ugy érezte, mintha a bátyja rászedte s jogait csunyán megcsontította volna. A kormányt, mely eddig ő tartott a kezében, most egy idegea foglalja el, a kinek kegyelmétől és jószívétől függ az ő helyzete a malomban.

A szélmolnár leányának bizalmas közeledése sem nyugtatta meg, sem békítette ki. A mikor a lakadalom ideje megjött, sem vett szabadságot magának, csak Maas Franczi által, — hajdani iskolapajtása, — aki akkor hagyta ott katonákat, küldte üdvözlését és szerencsekívánatait.

Fél év múltán ő is elszabadult. No, János, most mi lesz? Nyakasan, mint már a milyenek mindannyian vagyunk, nem megyünk egyenest haza, szerencsénket az idegenben keressük jobbra-balra vándorlunk, hegyre föl, völgybe le, míg aztán a saját kárunkon okulva négy hét múlva rá jövünk, hogy a szélmolnár leánya daczára is a jobb a Felshammer malomban, mint bárhol a világon, akkor hátat fordítunk a nagy világnak és sietünk boldogan hazafelé.

Egy szép májusi napon János csak beállított a malomba.

Maas Franczi, a ki a mult őszkor derék pék üzletet nyitott, szétterpesztett lábakkal állott műhelye előtt, s meglegedetten nézte, miként hintázza a déli szél a pléh czimtblát az ajtón, akkor jön vigan egy uhlánus az uton, sapkája félrecepva ült fején, sarkantyuit vigan csapkodta össze. A vitéz katonaszív hevesebben dobogott a pék fehér köténye alatt, kivette szájából a pipát s kezét szemei fölé emelte.

— János, igazán a János!
— Holla, vén czimbora! — És már egymás karjaiban voltak.

— Honnan ilyen későn! Utánna kellett? szolgálnod?

— Ah fuj!
Ezt követi egy nagy csomó kérdés — és gyónás, — a kapitány, az őrmester, a kantinos, a szóke pékleány, a kit nyelven Lénnék hívtak, ott a kaszárnya melletti pékboltban, röviden mindenki kapott egy kérdést, senkit sem hagytak ki.

— Hat te? Megismertek a faluban? — kérde Franczi kielégíthetlen tudásvágyat honi földre terelven át.

— Ah, senki, egy lélek sem, — nevelt János s egyet csavart hegyesen meredő katonabajuszán.

— És otthon?
János tekintete elkomolyodik s bucsúzásra kezét nyújtja.

— Vagy úgy, te csak most még haza? és okoskodik valami idebenn!?

Egy jó ütést mér a fiu mellére.

János röviden fekkaczag s elnyom egy sóhaját, mintha fölindultságát rejtteni akarná.

Franczi kezét a vállára teszi és így szól:

— Egy sógornét találsz otthon, — egy sógornét, — szer menykő! — s azután egyet csettent nyelvével, szemeit behunyva.

Jánosban újra feléled a régi dacz, a régi rejtett harag. Egyszerűen vállat von, kezét nyújtja barátjának és sarkantyuját pengetve tovább megy.

Folyt. köv.

Egy nagy tengeri góré az „Erzsébet“-malom telepén, (dohánygyárral szemben) bérbeadó.

Közelebbi felvilágosítás az „Erzsébet“-malomban nyerhető.

Divatos

női ruha szövetek, selymek,

női ruha flanellek,

cosmanosi mosó velezek,

Himalaya téli kendők,

olcsó szabott áron kaphatók

Szabó Lajos Fiai czégnél

Debreczen.

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s hához szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyári, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

„Henneberg-selyem“

csak akkor valódi ha közvetlen gyáraimból rendelik!

Női- és gyermek felöltők nagyraktára.Női ruhák saját műhelyemben
legizlésebben készíttetnek.**A „Kék Csillag“
áruház**az őszi idényre a következő árakat
jegyzí:

Női ruhaszövetek	12 krtól	4 frtig
Női posztók	25 krtól	2.50-ig
Pongis selymek	40 krtól	1.50-ig
Merveilleux (sima)	1 frt	10 kr.
Taffet glacé	1 frt	38 kr.
Fekete selymek	nagyválasztékban.	
Spárga szőnyegek	18 krtól	
Brüssel	98 krtól	
Tapestry	1 frt	20 kr.
Nyírott	1 frt	90 kr.
Szobaszőnyegek	2 frt 35 krtól	10 frtig.

Szolid és pontos kiszolgálás.

A „Kék Csillag“

női dival,

**vászon, fehérnemű és szőnyeg
áruház**

Főpiacz, Kistemplommal szemben.

Az elismert

legjutányosabb bevásárlási
forrás.A családoknak valósággal
nélkülözhetlen.

Szabott árak.

A „Kék Csillag“a gyapju és selyem folytonos ár-
emelkedését nem használja ki, sőt
a régi olcsó árakban árusít, mit
azért tehetünk, mert óriási tömeg
árakat vettünk meg a régi árakban
a külföldi piacokon.

Férfi gallérok	darabja	12 kr.
Kézelők	párja	25 kr.
Ingek (fehér)	1 frttól	feljebb.
„ színes	50 krtól	feljebb.

Szolid pontos kiszolgálásért kezeskedünk
tiszteléttel**Wallerstein Fülöp Fiai****Megbízható
férfiruha szöveteket**minden kivitelben ajánl
jutányos árban**a Kastner és Öhler cég
posztóosztálya
GRÁ CZ.**Különlegesség: **Stiriai lóden.**

Minták ingyen. — Magyar levelezés.

**Szálloda és vendéglő
Debreczen városához.**Több év óta fennálló, jóhírnevű vendéglőmet a fokozódó forgalomnak meg-
felelően megnagyobbítani óhajtván, mélyen tisztelt vendégeim kényelmére, **Debre-**
czenben, Piacz-utca 29. sz. a.**Szállodát**

rendeztem be s azt kellően felszerelve a forgalomnak átadtam.

A szálloda a város központján, a városházzal szemben áll s így az utazó
közönség itt találja meg legkönnyebben az érintkezési pontokat.Jó magyaros konyham a **legizletesebb ételeket** szolgáltatja; pinczém-
ben pedig a **legtisztább borokat** tartom. **Az ellátás tehát igen jó, az árak
mérsékeltek.** Azonkívül a figyelmes kiszolgálásra is nagy gondot fordítok.Ennefogva kérem, sziveskedjek szállodámat és vendéglőmet nagybecsű
látogatásával minél gyakrabban megtisztelni s én a magam részéről mindent el-
fogyok követni arra nézve, hogy t. vendégeimet minden tekintetben kielégíthessem.**Németh András,**

szálloda- és étterem-tulajdonos.

**Máriaczei
gyomorcsépek**nagyszerűen hatnak **gyomor bajknál,**
nélkülözhetetlen és általános ismeretes
házi és népszer.A gyomorbetegség tünetei: étvágyta-
lanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, fel-
fújtság, savanyu felbűfögés, hasmenés, gyo-
moréges, felesleges nyálkiválasztás, sárga-
ság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkölés.Hathatós gyógyszernek bizonyult fej-
fájsnál, a menyiben ez a gyomortól
szarmazott gyomortulterhelésnél étellekkel
és italokkal, giliszták, májbajok és hámor-
hoikáknál.Említett bajknál **MÁRIACZEI
GYOMORCSÉPEK** évek óta kitűnőneknek
bizonyítottak, a mit száz meg száz bizonyít-
vány tanúsít. Egy kis üveg ára használati
utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára
70 kr.**Carl Brady,** Apotheke zum „Kö-
nig von Ungarn“
Wien, I. Fleischmarkt 1.Magyarországi főraktár: **Török József**
gyógyszertára Budapest, Király-utca 12. sz.Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihalo-
vits István, Dr. Rótschnek V. Emil, Tamásy
és Balázs gyógyszerészeknél. **Diószegen:**
Vaday Ignác. **Ér Mihályfalván:** Mátray István,
Hadházon: Farkas Ödön. **Kabán:** Horváth
Kálmán gyógyszerészeknél.**KOVÁCS GYULA vaskereskedő**

Piacz-utca, a Bika szálloda mellett,

ajánlja nagy választékban raktáron levő, elismert, legjobb minőségű

Eperjesi cserépkályháit,melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos
elsőrendű kitüntetésben részesültek.**Jutányos árak mellett**

a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosítottatik.

A kályhák felállítását csakis kipróbált szak-
avatott állítók által végeztetem.Ezen kályhák ugy tartósság, szépség, mint fűtőké-
pesség tekintetében bármely külföldi gyártmányal ver-
senyeznek.**Kész felállított mintakályhák raktá-
ramon megtekinthetők.**